

A. Hoe kijken mensen tegenwoordig tegen de dood aan?

Hebreeën 2:14-15. *14* Omdat die kinderen mensen zijn van vlees en bloed, is de Zoon een mens geworden als zij om door zijn dood definitief af te rekenen met de heerser over de dood, de duivel, *15* en zo allen te bevrijden die slaaf waren van hun levenslange angst voor de dood.

B. de dood: iets 'natuurlijks' of een 'straf'?

Genesis 2:15-17. *15* God, de HEER, bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken. *16* Hij hield hem het volgende voor: 'Van alle bomen in de tuin mag je eten, *17* maar niet van de boom van de kennis van goed en kwaad; wanneer je daarvan eet, zul je onherroepelijk sterven.'

Romeinen 6:23a. *23* Het loon van de zonde is de dood,

Genesis 3:17-19. *17* Tegen de mens zei hij: 'Je hebt geluisterd naar je vrouw, gegeten van de boom die ik je had verboden. Vervloekt is de akker om wat jij hebt gedaan, zwoegen zul je om ervan te eten, je hele leven lang. *18* Dorens en distels zullen er groeien, toch moet je van zijn gewassen leven. *19* Zweten zul je voor je brood, totdat je terugkeert tot de aarde, waaruit je bent genomen: stof ben je, tot stof keer je terug.'

Psalm 90:7-11. *7* Wij komen om door uw toorn, door uw woede bezwijken wij. *8* U hebt onze zonden vóór u geleid, onze geheimen onthuld in het licht van uw gelaat.

9 Al onze dagen gaan heen door uw woede, wij beëindigen onze jaren in een zucht. *10* Zeventig jaar duren onze dagen, of tachtig als

wij sterk zijn. Het beste daarvan is moeite en leed, het gaat snel voorbij en wij vliegen heen.

11 Wie kent de kracht van uw toorn, wie vreest oprecht uw woede?

Romeinen 1:32. *32* En hoewel ze het vonnis van God kennen en weten dat mensen die dergelijke dingen doen de dood verdienen, doen ze dit alles toch. Sterker nog, ze juichen het zelfs toe dat anderen het ook doen.

Galaten 3:13. *13* Maar Christus Jezus heeft ons vrijgekocht van deze vloek door voor ons te worden vervloekt, want er staat geschreven: 'Vervloekt is ieder mens die aan een paal hangt.'

1 Timoteüs 2:4. *4* die wil dat alle mensen worden gered en de waarheid leren kennen.

Genesis 2:17. *17* maar niet van de boom van de kennis van goed en kwaad; wanneer je daarvan eet, zul je onherroepelijk sterven.'

2 Timoteüs 1:10. *10* maar nu is ze bekend geworden doordat onze redder Christus Jezus is verschenen, die de dood heeft vernietigd en onvergankelijk leven heeft doen oplichten door het evangelie.

C. De mens = lichaam + GEEST (ZIEL).

Genesis 2:7. *7* Toen maakte God, de HEER, de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen.

2 Tessalonicenzen 2:8. *8* Pas dan verschijnt hij – en dan zal de Heer Jezus hem doden met de adem van zijn mond en vernietigen door de aanblik van zijn komst.

Matteüs 2:20. *20* De engel zei: 'Sta op, ga met het kind en zijn moeder naar Israël. Want zij die het kind om het leven wilden brengen, zijn gestorven.'

Lucas 8:55. *55* Haar levensadem keerde terug en ze stond meteen op. Hij gaf opdracht haar iets te eten te geven.

Johannes 12:27 HSV. *27* Nu is Mijn ziel in beroering en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit dit uur! Maar hierom ben Ik in dit uur gekomen.

Handelingen 17:16 HSV. *16* En terwijl Paulus in Athene op hen wachtte, raakte zijn geest in hem geprikkeld, want hij zag dat de stad vol afgodsbeelden stond.

Lucas 1:46 HSV. *46* En Maria zei: Mijn ziel maakt de Heere groot,

Lucas 1:47 HSV. *47* en mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker,

Openbaring 6:9. *9* Toen het lam het vijfde zegel verbrak, zag ik aan de voet van het altaar de zielen van al degenen die geslacht waren omdat ze over God hadden gesproken en vanwege hun getuigenis.

Hebreeën 12:23. *23* voor de gemeenschap van eerstgeborenen, die in de hemel ingeschreven zijn, voor God, de rechter van allen, en voor de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid gekomen zijn,

Markus 10:45. *45* want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.'

1 Korintiërs 4:21. *21* Dus wat wilt u? Moet ik met de stok naar u toe komen, of liefdevol en zachtmoedig?

Matteüs 26:28. *28* dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen wordt vergoten tot vergeving van zonden.

Marcus 12:30. *30* heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht."

Marcus 2:8. *8* Jezus had meteen door wat ze dachten en dus zei hij: 'Waarom denkt u zoiets?

Handelingen 19:21. *21* Na deze gebeurtenissen vatte Paulus het plan op om eerst nog naar Macedonië en Achaje te reizen en vervolgens naar Jeruzalem te gaan. Hij verklaarde: 'Als ik daar ben geweest, moet ik ook een bezoek aan Rome brengen.'

1 Korintiërs 2:11. *11* Wie is in staat de mens te kennen, behalve de geest van de mens? Zo is alleen de Geest van God in staat om God te kennen.

1 Korintiërs 14:14. *14* Wanneer ik namelijk in klanktaal bid, bid ik weliswaar met mijn geest, maar doe ik niets nuttigs met mijn verstand.

Matteüs 6:25. *25* Daarom zeg ik jullie: maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel en het lichaam niet meer dan kleding?

Matteüs 16:25-26. *25* Want ieder die zijn leven wil behouden, zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van mij, zal het behouden. *26* Wat heeft een mens eraan de hele wereld te winnen als hij er het leven bij inschiet? Wat zou een mens niet overhebben voor zijn leven?

1 Korintiërs 6:19-20 HSV. *19* Of weet u niet, * dat uw lichaam een tempel is van de Heilige Geest, Die in u is en Die u van God hebt ontvangen, en dat u niet van uzelf bent? *20* U bent immers duur gekocht. Verheerlijk daarom God in uw lichaam en in uw geest, die van God zijn.

Prediker 12:7, NBG. *7* en het stof wederkeert tot de aarde, zoals het geweest is, en de geest wederkeert tot God, die hem geschonken heeft.

Lucas 8:55, 23:46, NBG. *55* En haar geest keerde terug en zij stond dadelijk op en Hij beval, dat men haar te eten zou geven.

D. Wat is de dood?

Efeziërs 2:1. *1* U was dood door de misstappen en zonden

Prediker 12:7 NBG. *7* en het stof wederkeert tot de aarde, zoals het geweest is, en de geest wederkeert tot God, die hem geschonken heeft.

Openbaring 21:8. *8* Maar voor hen die laf en trouweloos zijn geweest, die zich hebben ingelaten met gruwelijke dingen, met moord, ontucht, toverij of afgodendienst, voor allen die de leugen hebben gediend: hun deel is de vuurpoel met brandende zwavel, dat is de tweede dood.'

Matteüs 25:46. *46* Hun staat een eeuwige bestraffing te wachten, de rechtvaardigen daarentegen het eeuwige leven.'

E. Waarom sterven ook christenen nog?

Romeinen 6:23a. *23* Het loon van de zonde is de dood,

Efeziërs 2:4-5. *4* Maar omdat God zo barmhartig is, omdat de liefde die hij voor ons heeft opgevat zo groot is, *5* heeft hij ons, die dood waren door onze zonden, samen met Christus levend gemaakt. Ook u bent nu door zijn genade gered.

Johannes 5:24. *24* Waarachtig, ik verzeker u: wie luistert naar wat ik zeg en hem gelooft die mij gezond heeft, heeft eeuwig leven; over hem wordt geen oordeel uitgesproken, hij is van de dood overgegaan naar het leven.

1 Korintiërs 15:50-53.

1 Petrus 2:24. *24* Hij heeft in zijn lichaam onze zonden het kruishout op gedragen, opdat wij, dood voor de zonde, rechtvaardig zouden leven. Door zijn striemen bent u genezen.

Psalm 116:15 HSV. *15* Kostbaar is in de ogen van de HEERE de dood van Zijn gunstelingen.

1 Petrus 4:6 HSV. *6* Kostbaar is in de ogen van de HEERE de dood van Zijn gunstelingen.

Hebreeën 12:23. *23* voor de gemeenschap van eerstgeborenen, die in de hemel ingeschreven zijn, voor God, de rechter van allen, en voor de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid gekomen zijn,

Openbaring 7:14-15. *14* Ik antwoordde: 'U weet het zelf, heer.' Hij zei tegen me: 'Dat zijn degenen die uit de grote verschrikkingen gekomen zijn. Ze hebben hun kleren witgewassen met het bloed van het lam.

15 Daarom staan ze voor Gods troon en zijn ze dag en nacht in zijn tempel om hem te vereren. En hij die op de troon zit zal bij hen wonen.

Lucas 23:46, NBG. *23* En terwijl zij varende waren, viel Hij in slaap. En er sloeg een stormvloed neder op het meer en zij kregen water in en verkeerden in nood.

Matteüs 27:50. *50* Nog eens schreeuwde Jezus het uit, toen gaf hij de geest.

Hebreeën 12:23. *23* voor de gemeenschap van eerstgeborenen, die in de hemel ingeschreven zijn, voor God, de rechter van allen, en voor de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid gekomen zijn,

Openbaring 6:9. *9* Toen het lam het vijfde zegel verbrak, zag ik aan de voet van het altaar de zielen van al degenen die geslacht waren omdat ze over God hadden gesproken en vanwege hun getuigenis.

1 Tessalonicenzen 5:23. *23* Moge de God van de vrede zelf uw leven in alle opzichten heiligen, en mogen heel uw geest, ziel en lichaam zuiver bewaard zijn bij de komst van onze Heer Jezus Christus.

2 Tessalonicenzen 1:8-9. *8 9* Ze zullen voor eeuwig worden verstoten, ver van de Heer en van zijn kracht en majesteit.

Openbaring 20:14-15. *14* Toen werden de dood en het dodenrijk in de vuurpoel gegooid. Dit is de tweede dood: de vuurpoel. *15* Wie niet in het boek van het leven bleek te staan werd in de vuurpoel gegooid.

Matteüs 10:28. *28* Wees niet bang voor hen die wel het lichaam maar niet de ziel kunnen doden. Wees liever bang voor hem die in staat is én ziel én lichaam om te laten komen in de Gehenna.

Openbaring 21:27. *27* Maar alles wat verwerpelijk is en iedereen die zich met gruwelijke dingen en leugens inlaat, komt de stad niet binnen, alleen zij die in het boek van het leven staan, het boek van het lam.

2 Korintiërs 5:1. *1* Wij weten dat wanneer onze aardse tent, het lichaam waarin wij wonen, wordt afgebroken, we van God een woning krijgen: een eeuwige, niet door mensenhanden gemaakte woning in de hemel.

Filippenzen 1:21,23. *21* Want voor mij is leven Christus en sterven winst.

23 Ik word naar twee kanten getrokken: enerzijds verlang ik ernaar te sterven en bij Christus te zijn, want dat is het allerbeste;

1 Petrus 4:6 HSV. *6* Want daartoe is aan de doden het Evangelie verkondigd, opdat zij wel geoordeeld werden naar de mens in het vlees, maar ook zouden leven naar God in de geest.

Openbaring 20:4. *4* Ook zag ik tronen, en aan hen die erop zaten werd recht gedaan. Het zijn de zielen van hen die onthoofd waren omdat ze van Jezus hadden getuigd en over God hadden gesproken; zij hadden het beest en zijn beeld niet aanbeden en ook zijn merkteken niet op hun voorhoofd of hun hand gekregen. Zij waren tot leven gekomen en heersten duizend jaar lang samen met de messias.

1 Korintiërs 15:57-58. *57* Maar laten we God danken, die ons door Jezus Christus, onze Heer, de overwinning geeft.

58 Kortom, geliefde broeders en zusters, wees standvastig en onwankelbaar en zet u altijd volledig in voor het werk van de Heer, in het besef dat door de Heer uw inspanningen nooit tevergeefs zijn.

F. Waar gaat de geest (ZIEL) heen na de dood?

Lucas 16:22-23. *22* Op zekere dag stierf de bedelaar, en hij werd door de engelen weggedragen om aan Abrahams hart te rusten. Ook de rijke stierf en werd begraven. *23* Toen hij in het dodenrijk, waar hij hevig gekweld werd, zijn ogen opsloeg, zag hij in de verte Abraham met Lazarus aan zijn zijde.

Prediker 12:7. *7* Wanneer het stof terugkeert naar de aarde, weer wordt zoals het was, wanneer de adem van het leven weer naar God gaat, die het leven heeft gegeven.

Lucas 23:43. *43* Jezus antwoordde: 'Ik verzeker je: nog vandaag zul je met mij in het paradijs zijn.'

Filippenzen 1:23. *23* Ik word naar twee kanten getrokken: enerzijds verlang ik ernaar te sterven en bij Christus te zijn, want dat is het allerbeste;

Hebreeën 12:22-24. *22* Nee, u staat voor de Sionsberg, voor de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem, en voor duizenden engelen die in vreugde bijeen zijn, *23* voor de gemeenschap van eerstgeborenen, die in de hemel ingeschreven zijn, voor God, de rechter van allen, en voor de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid gekomen zijn, *24* voor de bemiddelaar van een nieuw verbond, Jezus, en voor het gesprenkelde bloed dat krachtiger spreekt dan dat van Abel.

Filippenzen 3:20. *20* Maar wij hebben ons burgerrecht in de hemel, en van daar verwachten wij onze redder, de Heer Jezus Christus.

Galaten 4:21-31. *21* Vertelt u eens, u wilt u onderwerpen aan de wet, maar luistert u wel naar de wet? *22* Er staat geschreven dat Abraham twee zonen had: een van zijn slavin en een van zijn vrijgeboren vrouw. *23* De zoon van de slavin dankte zijn geboorte aan de loop van de natuur, maar die van de vrijgeboren vrouw aan de belofte. *24-25* Dit is een beeld: de vrouwen staan voor twee verbonden. Hagar staat voor het verbond van de berg Sinai in Arabia, dat slaven baart. Als beeld van dat verbond belichaamt Hagar het huidige Jeruzalem, dat met zijn kinderen in slavernij leeft. *26* Maar het hemelse Jeruzalem is vrij, en dat is onze moeder, *27* want er staat geschreven: 'Wees verheugd, onvruchtbare vrouw, jij die niet baart. Jubel en juich, jij die geen weëën kent. Want zij die zonder man is, heeft meer

G. De toestand van de GEEST (ziel) in de hemel.

2 Korintiërs 5:4. *4* Zolang we in onze aardse tent verblijven zuchten we onder een zware last, omdat we niet willen dat deze kleding wordt uitgetrokken; we willen dat er nieuwe over wordt aangetrokken, zodat het sterfelijke door het leven wordt verslonden.

2 Petrus 1:13-14. *13* Maar het lijkt me goed u wakker te houden door het telkens opnieuw onder uw aandacht te brengen zolang ik in deze tent verblijf. *14* Ik weet dat mijn tent binnenkort zal worden afgebroken – dat heeft onze Heer Jezus Christus mij te kennen gegeven –,

Johannes 14:1-3. *1* Wees niet ongerust, maar vertrouw op God en op mij.

2 In het huis van mijn Vader zijn veel kamers; zou ik anders gezegd hebben dat ik een plaats voor jullie gereed zal maken? *3* Wanneer ik een plaats voor jullie gereedgemaakt heb, kom ik terug. Dan zal ik jullie met me meenemen, en dan zullen jullie zijn waar ik ben.

2 Korintiërs 5:2,4. *2* Wij zuchten in onze aardse tent en zouden willen dat onze hemelse woning er nu al over wordt aangetrokken. *4* Zolang we in onze aardse tent verblijven zuchten we onder een zware last, omdat we niet willen dat deze kleding wordt uitgetrokken; we willen dat er nieuwe over wordt aangetrokken, zodat het sterfelijke door het leven wordt verslonden.

Matteüs 22:30. *30* Want bij de opstanding trouwen de mensen niet en worden ze niet uitgehuwelijkt, ze zijn dan als engelen in de hemel.

kinderen dan zij die met een man is.' *28* En u, broeders en zusters, bent net als Isaak kinderen van de belofte. *29* Maar zoals de zoon die krachtens de natuur geboren werd de zoon vervolgde die krachtens de Geest geboren werd, zo worden nu ook wij vervolgd. *30* Maar wat zegt de Schrift? 'Jaag de slavin en haar zoon weg, want de zoon van de vrijgeboren vrouw mag niet de erfenis delen met de zoon van de slavin.' *31* Daarom dus, broeders en zusters, zijn wij geen kinderen van de slavin, maar van de vrijgeboren vrouw.

Hebreeën 11:9-10,13-16. *9* Door zijn geloof trok hij naar het land dat hem beloofd was maar hem nog niet toebehoorde. Samen met Isaak en Jakob, mede-erfgenamen van de belofte, woonde hij daar in tenten *10* omdat hij uitzag naar een stad met fundamenten, door God zelf ontworpen en gebouwd.

13 Zij allen zijn in geloof gestorven; wat hun beloofd was zagen ze geen werkelijkheid worden, ze hebben slechts een glimp ervan begroet, en ze zeiden van zichzelf dat zij op aarde leefden als vreemdelingen en gasten. *14* Door zo te spreken lieten ze blijken op doorreis te zijn naar een vaderland. *15* En daarmee bedoelden ze niet het vaderland waaruit ze weggetrokken waren, anders waren ze daarheen wel teruggekeerd. *16* Nee, ze keken reikhalzend uit naar een beter vaderland: het hemelse. Daarom schaamt God zich er niet voor hun God genoemd te worden en heeft hij voor hen een stad gereedgemaakt.

Hebreeën 13:14. *14* Onze stad is immers niet blijvend, wij kijken juist verlangend uit naar de stad die komt.

Romeinen 8:35-39. *35* Wat zal ons scheiden van de liefde van Christus? Tegenspoed, ellende of vervolging, honger of armoede, gevaar of het zwaard? *36* Er staat geschreven: 'Om u worden wij dag na dag gedood en afgevoerd als schapen voor de slacht.' *37* Maar wij zegevierden in dit alles glansrijk dankzij hem die ons heeft liefgehad. *38* Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, *39* hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die hij ons gegeven heeft in Christus Jezus, onze Heer.

Matteüs 17:3. *3* Plotseling verschenen aan hen Mozes en Elia, die met Jezus in gesprek waren.

Johannes 14:1-3. *1* Wees niet ongerust, maar vertrouw op God en op mij.

2 In het huis van mijn Vader zijn veel kamers; zou ik anders gezegd hebben dat ik een plaats voor jullie gereed zal maken? *3* Wanneer ik een plaats voor jullie gereedgemaakt heb, kom ik terug. Dan zal ik jullie met me meenemen, en dan zullen jullie zijn waar ik ben.

Hebreeën 4:9-11. *9* Er wacht het volk van God dus nog steeds een sabbatsrust. *10* En wie is binnengegaan in zijn rust, vindt rust na zijn werk zoals God na het zijne. *11* Laten we dus alles op alles zetten om te kunnen binnengaan in die rust, en zo voorkomen dat ook maar iemand dit voorbeeld van ongehoorzaamheid volgt en te gronde gaat.

Openbaring 14:13. *13* Ik hoorde een stem uit de hemel zeggen: 'Schrijf op: "Gelukkig zijn zij die vanaf nu in verbondenheid met de Heer sterven.'" En de Geest beaamt: 'Zij mogen uitrusten van hun inspanningen, want hun daden vergezellen hen.'

Johannes 17:24. *24* Vader, u hebt hen aan mij geschonken, laat hen dan zijn waar ik ben. Dan zullen zij de grootheid zien die u mij gegeven hebt omdat u mij al liefhad voordat de wereld gegrondvest werd.

Openbaring 22:4. *4* en zij zullen zijn aangezicht zien en zijn naam zal op hun voorhoofden zijn.

Openbaring 7:16-17. *16* Dan zullen ze geen honger meer lijden en geen dorst, de zon zal hen niet meer steken, de hitte hen niet bevangen. *17* Want het lam midden voor de troon zal hen hoeden, hen naar de waterbronnen van het leven brengen. En God zal alle tranen uit hun ogen wissen.’

1 Korintiërs 13:9-12. *9* want ons kennen schiet tekort en ons profeteren is beperkt. *10* Wanneer het volmaakte komt zal wat beperkt is verdwijnen. *11* Toen ik nog een kind was sprak ik als een kind, dacht ik als een kind, redeneerde ik als een kind. Nu ik volwassen ben heb ik al het kinderlijke achter me gelaten. *12* Nu kijken we nog in een wazige spiegel, maar straks staan we oog in oog. Nu is mijn kennen nog beperkt, maar straks zal ik volledig kennen, zoals ik zelf gekend ben.

Psalm 16:11. *11* U wijst mij de weg naar het leven: overvloedige vreugde in uw nabijheid, voor altijd een lieflijke plek aan uw zijde.

Openbaring 4:9-11. *9* Telkens als deze wezens lof, eer en dank brengen aan degene die op de troon zit en die tot in eeuwigheid leeft, *10* werpen de vierentwintig oudsten zich neer voor hem die op de troon zit, en aanbidden hem die leeft tot in eeuwigheid, en leggen hun kransen voor zijn troon met de woorden: *11* ‘U komt alle lof, eer en macht toe, Heer, onze God, want u hebt alles geschapen: uw wil is de oorsprong van alles wat er is.’

Openbaring 5:11-14. *11* Daarna hoorde ik het geluid van een groot aantal engelen rondom de troon, de wezens en de oudsten; het waren er oneindig veel, tienduizend maal tienduizenden, duizend maal duizenden. *12* Met luide stem riepen ze: ‘Het lam dat geslacht is, komt alle macht, rijkdom en wijsheid toe, en alle kracht, eer, lof en dank.’ *13* Elk schepsel in de hemel, op aarde, onder de aarde en in de zee, alles en iedereen hoorde ik zeggen: ‘Aan hem die op de troon zit en aan het lam komen de dank, de eer, de lof en de macht toe, tot in eeuwigheid.’ *14* De vier wezens antwoordden: ‘Amen,’ en de oudsten wierpen zich in aanbidding neer.

H. Kunnen doden en levenden contact hebben?

Genesis 3:19. *19* Zweeten zul je voor je brood, totdat je terugkeert tot de aarde, waaruit je bent genomen: stof ben je, tot stof keer je terug.’

Jesaja 63:16, NBG. *16* Gij immers zijt onze Vader; want Abraham weet van ons niet en Israël kent ons niet; Gij, HERE, zijt onze Vader, onze Verlosser van oudsher is uw naam.

Prediker 9:5-10. *5* Wie nog in leven zijn, weten tenminste dat ze moeten sterven, maar de doden weten niets. Er is niets meer dat hun loont, want ze zijn vergeten. *6* Hun liefde en hun haat, alle hartstocht die ze ooit hebben gehad, ging allang verloren. Ze nemen nooit meer deel aan alles wat gebeurt onder de zon.

7 Dus eet je brood met vreugde, drink met een vrolijk hart je wijn. God ziet alles wat je doet allang met welbehagen aan. *8* Draag altijd vrolijke kleren, kies een feestelijke geur. *9* Geniet van het leven met de vrouw die je bemint. Geniet op alle dagen van je leven, die God je heeft gegeven. Het bestaan is leeg en vluchtig en je zwoegt en zwoegt onder de zon, dus geniet op elke dag. Het is het loon dat God je heeft gegeven. *10* Doe wat je hand te doen vindt. Doe het met volle inzet, want er zijn geen daden en gedachten, geen kennis en geen wijsheid in het dodenrijk. Daar ben je altijd naar op weg.

1 Samuël 28:6-19. *6* Hij raadpleegde de HEER, maar de HEER gaf geen antwoord: noch in dromen, noch door middel van orakelstenen, noch bij monde van profeten. *7* Daarom beval hij zijn dienaren om voor hem een dodenbezweerster op te sporen. ‘Daar wil ik naartoe gaan om antwoord te vinden op mijn vragen,’ zei hij. Toen zijn dienaren hem vertelden dat er in Endor nog een dodenbezweerster woonde, *8* vermomde hij zich door andere kleren aan te trekken en ging hij met twee dienaren op pad. Midden in de nacht kwamen ze bij de vrouw aan. ‘Wilt u voor mij de geest van een dode raadplegen?’ verzocht hij haar. ‘Ik zal u zeggen wie u moet oproepen.’ *9* Maar de

Openbaring 22:3. *3* Er zal niets meer zijn waarop nog een vloek rust. De troon van God en van het lam zal daar in de stad staan. Zijn dienaren zullen hem vereren

2 Timoteüs 1:3. *3* Telkens als ik je in mijn gebeden noem, elke dag en elke nacht, dank ik God, die ik net als mijn voorouders met een zuiver geweten dien.

Hebreeën 12:28. *28* Laten we daarom het onwankelbare koninkrijk in dankbaarheid aanvaarden, om God zo te dienen dat hij er behagen in schept, met eerbied en ontzag.

Openbaring 7:9-15. *9* Hierna zag ik dit: een onafzienbare menigte, die niet te tellen was, uit alle landen en volken, van elke stam en taal. In het wit gekleed en met palmtakken in hun hand stonden ze voor de troon en voor het lam. *10* Luid riepen ze: ‘De redding komt van onze God die op de troon zit en van het lam!’ *11* Alle engelen stonden om de troon en de oudsten en de vier wezens heen. Ze bogen zich diep neer voor de troon en aanbaden God *12* met de woorden: ‘Amen! Lof, majesteit en wijsheid, dank en eer en macht en kracht komen onze God toe, tot in eeuwigheid. Amen.’

13 Een van de oudsten sprak mij aan: ‘Wie zijn dat daar in het wit, en waar komen ze vandaan?’ *14* Ik antwoordde: ‘U weet het zelf, heer.’ Hij zei tegen me: ‘Dat zijn degenen die uit de grote verschrikkingen gekomen zijn. Ze hebben hun kleren witgewassen met het bloed van het lam.’ *15* Daarom staan ze voor Gods troon en zijn ze dag en nacht in zijn tempel om hem te vereren. En hij die op de troon zit zal bij hen wonen.

Openbaring 2:26. *26* Wie overwint en mij navolgt tot het einde, zal ik macht geven over alle volken.

Openbaring 3:21. *21* Wie overwint zal samen met mij op mijn troon zitten, net zoals ik zelf overwonnen heb en samen met mijn Vader op zijn troon zit.

1 Korintiërs 6:3. *3* Weet u niet dat wij over engelen zullen oordelen? Dan kunnen we dat toch zeker ook over alledaagse zaken?

vrouw antwoordde: ‘U weet toch wat Saul heeft gedaan: hij heeft een streng verbod uitgevaardigd op geestenbezwinging en waarzeggerij. Waarom probeert u me in de val te lokken? Wilt u me soms de dood in jagen?’ *10* Maar Saul bezwoer haar bij de HEER dat haar niets zou overkomen. *11* ‘Wie moet ik dan voor u oproepen?’ vroeg ze. ‘Samuel,’ antwoordde Saul. *12* Zodra de vrouw Samuel zag, slaakte ze een ijselijke kreet. ‘Waarom hebt u me bedrogen?’ vroeg ze aan Saul. ‘U bent Saul zelf!’ *13* ‘Wees niet bang,’ stelde de koning haar gerust. ‘Maar zeg me, wat ziet u?’ ‘Ik zie een goddelijke gestalte uit de aarde oprijzen,’ antwoordde ze. *14* ‘Hoe ziet hij eruit?’ vroeg Saul. ‘Het is een oude man, gehuld in een mantel.’ Toen wist Saul dat het Samuel was, en hij knielde neer en boog diep voorover. *15* Samuel vroeg aan Saul: ‘Waarom heb je me opgeroepen en mijn rust verstoord?’ ‘Ik zie geen uitweg meer,’ antwoordde Saul. ‘Ik word aangevallen door de Filistijnen en God heeft me in de steek gelaten. Hij geeft geen antwoord meer op mijn vragen, noch bij monde van profeten, noch in dromen. Daarom heb ik u opgeroepen om u te vragen wat ik moet doen.’ *16* Maar Samuel zei: ‘Waarom kom je bij mij om raad? Je weet toch dat de HEER je verlaten heeft en zich nu tegen je heeft gekeerd.’ *17* De HEER heeft gedaan wat hij bij monde van mij heeft voorgezegd: hij heeft het koningschap van je losgescheurd en aan je tegenspeler gegeven, aan David. *18* De HEER doet je dit nu aan omdat je destijds niet naar hem geluisterd hebt en voor hem geen wraak hebt genomen op de Amalekieten. *19* En om diezelfde reden zal hij Israël samen met jou aan de Filistijnen uitleveren. Morgen zijn jij en je zonen hier bij mij, en het leger van Israël zal hij aan de Filistijnen uitleveren.’

2 Korintiërs 11:14-15. *14* Dat is ook geen wonder, want niemand minder dan Satan vermomt zich als een engel van het licht. *15* Het ligt dus voor de hand dat ook zijn dienaren zich voordoen als dienaren van de gerechtigheid. Maar ze zullen krijgen wat ze verdienen.

Johannes 8:44. *44* Uw vader is de duivel, en u doet maar al te graag wat uw vader wil. Hij is vanaf het begin een moordenaar geweest. Hij hoort niet bij de waarheid, omdat er geen waarheid in hem is. Wanneer hij liegt, spreekt hij zoals hij is: een aartsleugenaar, de vader van de leugen.

Deuteronomium 18:9-14. *9* Wanneer u in het land komt dat de HEER, uw God, u geven zal, mag u de verfoeilijke praktijken van de volken daar niet navolgen. *10* Er mag bij u geen plaats zijn voor mensen die hun zoon of dochter als offer verbranden, en evenmin voor waarzeggers, wolkenschouwers, wichelaars, tovenaars, *11* bezweerders, en voor hen die geesten raadplegen of doden oproepen. *12* Want de HEER verafschuwt mensen die zulke dingen doen, en om die verfoeilijke praktijken verdrijft hij deze volken voor u. *13* U

moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn. *14* Ook al luisteren de volken in het land dat u in bezit zult nemen wel naar wolkenschouwers en waarzeggers, ú heeft de HEER, uw God, dat verboden.

Leviticus 19:31. *31* Raadpleeg geen geesten en schimmen van doden. Wie zich tot hen wendt, verontreinigt zichzelf. Ik ben de HEER, jullie God.

Leviticus 20:6,27. *6* Ook wie zich met geesten en schimmen inlaat zal ik straffen en uitstoten. *27* Een man of een vrouw die geesten of schimmen van doden laat spreken, moet ter dood gebracht worden. Zulke mensen moeten worden gestenigd en hebben hun dood aan zichzelf te wijten.”

Jesaja 8:19-20. *19* Wanneer men jullie vraagt om de geesten van doden te raadplegen en naar fluisterende en mompelende waarzeggers te luisteren – elk volk raadpleegt toch zijn goden en vraagt de doden toch om raad voor de levenden? –, *20* ga dan alleen af op dit onderricht, op mijn getuigenis. Spreek uitsluitend volgens deze woorden, waartegen geen bezwering bestand is.

I. Zul je elkaar herkennen in de hemel?

Lucas 16:9. *9* Ook ik zeg jullie: maak vrienden met behulp van de valse mammon, opdat jullie in de eeuwige tenten worden opgenomen wanneer de mammon er niet meer is.

Lucas 16:19-31. *19* Er was eens een rijke man die gewoon was zich te kleden in purperen gewaden en fijn linnen en die dagelijks uitbundig feestvierde. *20* Een bedelaar die Lazarus heette, lag voor de poort van zijn huis, overdekt met zweren. *21* Hij hoopte zijn maag te vullen met wat er overschoot van de tafel van de rijke man; maar er kwamen alleen honden aanlopen, die zijn zweren likten. *22* Op zekere dag stierf de bedelaar, en hij werd door de engelen weggedragen om aan Abrahams hart te rusten. Ook de rijke stierf en werd begraven. *23* Toen hij in het dodenrijk, waar hij hevig gekweld werd, zijn ogen opsloeg, zag hij in de verte Abraham met Lazarus aan zijn zijde. *24* Hij riep: “Vader Abraham, heb medelijden met mij en stuur Lazarus naar me toe. Laat hem het topje van zijn vinger in water dompelen om mijn tong te verkoelen, want ik lijd pijn in deze vlammen.” *25* Maar Abraham zei: “Kind, bedenk wel dat jij je deel van het goede al tijdens je leven hebt ontvangen, terwijl Lazarus niets dan ongeluk heeft gekend; nu vindt hij hier troost, maar lijd jij pijn. *26* Bovendien ligt er een wijde kloof tussen ons en jullie, zodat wie van hier naar jullie wil gaan dat niet kan, en ook niemand van jullie

naar ons kan oversteken.” *27* Toen zei de rijke man: “Dan smee ik u, vader, dat u hem naar het huis van mijn vader stuurt, *28* want ik heb nog vijf broers. Hij kan hen dan waarschuwen, zodat ze niet net als ik in dit oord van martelingen terechtkomen.” *29* Abraham zei: “Ze hebben Mozes en de profeten: laten ze naar hen luisteren!” *30* De rijke man zei: “Nee, vader Abraham, maar als iemand van de doden naar hen toe komt, zullen ze tot inkeer komen.” *31* Maar Abraham zei: “Als ze niet naar Mozes en de profeten luisteren, zullen ze zich ook niet laten overtuigen als er iemand uit de dood opstaat.”

Matteüs 8:11. *11* Ik zeg jullie dat velen uit het oosten en uit het westen zullen komen en met Abraham, Isaak en Jakob zullen aanliggen in het koninkrijk van de hemel,

Matteüs 12:46-50. *46* Terwijl hij nog met de mensen in gesprek was, dienden zich buiten zijn moeder en zijn broers aan. Ze vroegen hem dringend te spreken. *47* Iemand zei tegen hem: ‘Uw moeder en uw broers staan buiten, ze willen u spreken.’ *48* Hij antwoordde: ‘Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broers?’ *49* Hij maakte een gebaar naar zijn leerlingen en zei: ‘Zij zijn mijn moeder en mijn broers. *50* Want ieder die de wil van mijn Vader in de hemel doet, is mijn broer en zuster en moeder.’